

ДОМИНО

Дуално образование за модерните изисквания и
нужди на обществото

Швейцарска подкрепа за въвеждане принципите на дуалното обучение в българската образователна система 2015-2019

София, 04 Ноември 2015

BULGARIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

ОСНОВНА ЦЕЛ

**Създаване на модел и изграждане на
капацитет за прилагане на принципите
на учене чрез работа в българското
професионално образование**

BULGARIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Основни институции

- Швейцарска агенция за развитие и сътрудничество
- Национално координационно звено (НЗК)
- Екип за управление на проекта
- Държавни институции: МОН, МТСП, МИ, НАПОО
- Швейцарски федерален институт за професионално образование и обучение
- Българо-швейцарска търговска камара
- Браншови/работодателски организации
- Професионални училища
- фирми/компани/предприятия

ОБУЧЕНИЯ

- **Обучени експерти: не по-малко от 30**
- **Обучени учители в 30 у-ща: 100 до 120**
- **Обучени наставници в поне 15 компании:
240 до 300**

МОДЕЛ ЗА ПРИЛАГАНЕ

клас

Дни за седм. →

	9-ти клас	10-ти клас	11-клас	12-ти клас
	4.0	3.0	1.0	1.0
		1.0	3.0	3.0
	1.0	1.0	1.0	1.0

Общообраз. предмети	4.0	3.0	1.0	1.0	45.0%
Обучение/ работа	0.0	1.0	3.0	3.0	35.0%
Теория по професия	1.0	1.0	1.0	1.0	20.0%

ПРОФЕСИИ ЗА 2015/2016 ГОДИНА

- **МАШИНЕН ТЕХНИК – МАШИНИ И СИСТЕМИ С ЦПУ**
ПГ “Иван Хаджиенов” – Казанлък

- **ТЕХНИК-ТЕХНОЛОГ В ПРОИЗВОДСТВОТО НА**
МЛЯКО И МЛЕЧНИ ПРОДУКТИ
ПГ по хранително-вкусови технологии
„Проф. д-р Георги Павлов” – София

ПРОФЕСИИ ЗА 2016/2017 ГОДИНА

- **ЕЛЕКТРОТЕХНИК – ЕЛЕКТРООБЗАВЕЖДАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО**
- **ТЕХНИК НА ЕНЕРГИЙНИ СЪОРЪЖЕНИЯ И ИНСТАЛАЦИИ – ГАЗОВА ТЕХНИКА**
- **ГОТВАЧ**

Изработване на квалификационен профил на професията

Области на проф.компетентност /ситуационни области/	Професионални компетенции			
1.Общи фази в млекопреработването	Приемане, транспортиране и съхранение на сурово мляко	Използване на центрофугиращ сепаратор за сепариране на суровия материал	Използване на мембранни филтри за концентриране на суровия материал	Термична обработка
2. Производство на различни млечни продукти	Производство на полу-твърди сирена	Производство на бяло сирене	Производство на пушени сирена	Производство на мляко за пиене и сметана, на различни млечни напитки
3. Спазване на здравно-санитарните изисквания и на правилата за качество	Вземане на мерки за лична и производствена хигиена	Почистване и стерилизиране на съдвете и съоръженията	Изготвяне на основен анализ	Прилагане на система за управление на качеството

Ситуационна област

Общи фази на млекопреработване

Наименование на ситуацията

Хомогенизиране

Пример за ситуация:

В зависимост от вида на произвежданото кисело мляко, техник-технологът Йордан настройва налягането на хомогенизиращата глава. В края на процеса Йордан взема проба и я изследва за степента на степента на хомогенизиране

Необходими знания

- Знания за процеса за хомогенизиране
- Знания за процеса и начина на работа на хомогенизаторите
- Знания за правилата за безопасност
- Знания за стойностите на различните параметри , свързани с производството на различни млечни продукти

Необходими умения

- Работа с хомогенизатор
- Попълване на продуктовата технологична книга
- Изготвяне на различни проверки и тестове на степента на хомогенизиране

Необходими социални компетентности

- Спазване на правилата
- Умение за самостоятелна работа
- Умение за ефективна работа
- Отговорност в работата
- Точност в работата

Ситуационна област

Изработване на детайли

Наименование на ситуацията

Изработване на детайли с конвенционални машини

Пример за ситуация:

Тодор има задача да произведе ротационен детайл на универсален струг. Получава техн. документация и заготовка за ротационен детайл. Разчита документацията и подготвя необходимите инструменти. Настройва струга на зададения режим на работа /обороти, дълбочина на рязане и подаване/. Слага предпазни очила и установява стругарския нож в ножодържача. Включва струга и центрова стругарския нож. Започва обработка на челни повърхнини и надлъжно струговане. След изключване на струга измерва обработените размери, за да установи дали съответстват на чертежа.

Необходими знания

- Знания за разчитане и използване на техническа документация
- Знания за устройството и действието на универсален струг и универсална фреза
- Знания за режещите инструменти и предназначението им
- Знания за измервателните инструменти и предназначението им

Необходими умения

- Боравене с техническа документация
- Настройване на универсален струг
- Поддържане на параметри на стругарски нож и на фрезови инструменти
- Умения за работа с измервателни инструменти
- Спазване на здравословни и безопасни условия на труд

Необходими социални компетентности

- Спазване на правилата
- Умение за самостоятелна работа, както и за работа в екип
- Умение за ефективна работа
- Отговорност в работата
- Точност в работата

КАКВО ПРЕДСТОИ

- **ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА УСТОЙЧИВИ ПАРТНЬОРСТВА, С ЯСНО ДЕФИНИРАНИ РОЛИ И ОТГОВОРНОСТИ, ПО ТРИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИ НА ФОРУМА ЗА ДУАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ ПРОФЕСИИ**
- **УЧАСТИЕ В СЕМИНАРИ НА УЧИТЕЛИ И СПЕЦИАЛИСТИ ПО ПРОФЕСИЯТА ОТ ФИРМИТЕ**
- **ИЗГОТВЯНЕ НА КВАЛИФИКАЦИОНЕН ПРОФИЛ**
- **ИЗГОТВЯНЕ НА УЧЕБНИ ПРОГРАМИ НА БАЗА КВАЛИФИКАЦИОННИЯ ПРОФИЛ**
- **ОБУЧЕНИЯ НА УЧИТЕЛИ И НАСТАВНИЦИ**
- **СТАРТ НА УЧЕБНАТА ГОДИНА**

РОЛЯ НА УЧИЛИЩЕТО

1. Преди началото на учебната година

- осигурява участието на учители по теория и практика на професията в работни срещи за изготвяне на квалификационен профил и учебни програми (*15-18 декември 2015 г.; 19-22 януари 2015 г.; м.февруари/март/април 2016 г.*)
- осигурява участието на учители-методици в обученията, които се провеждат от швейцарски експерти (*4-8 юли и 5-9 септември 2016 г.*)
- изготвя съвместно с фирмите програма за практическо обучение съобразена с квалификационния профил на професията
- осъществява заявления план-прием по професията

РОЛЯ НА УЧИЛИЩЕТО – 2

2. След началото на учебната година

- поддържа връзка с фирмата
- съвместно с фирмата провежда изпитите за придобиване на професионална квалификация по професията

РОЛЯ НА РАБОТОДАТЕЛЯ

1. Преди началото на учебната година

- осигурява участието на **професионалисти с опит между 3-5** години по съответната професия в работни срещи за изготвяне на квалификационен профил (15-18 декември 2015 г.; 19-22 януари 2015 г.), за да *гарантира участие в определянето на съдържание на учебните програми*
- изготвя съвместно с училището **програма за практическо обучение** във фирмите
- осигурява участието на избран от фирмата **наставник** (1 на всеки 5 ученика) в обучения, които се провеждат от швейцарски експерти (3 дни, септември 2016 г.)

РОЛЯ НА РАБОТОДАТЕЛЯ - 2

2. След началото на учебната година

- осигурява **възнаграждения** на обучаемите (90% от минималната работна заплата съобразно изработеното време; 7 часов работен ден)
- осигурява **реално работно място**
- осигурява **1 наставник** на всеки **5 обучаеми**
- поддържа връзка с училището
- участва в комисиите за провеждане на **изпити** за придобиване на професионална квалификация

Какво се покрива от бюджета на проекта

- семинари за изготвяне на учебна документация – наем на помещения, настаняване, храна и транспорт на участниците
- обучения на учители и наставници
- дребно оборудване за училищата
- застраховки на учениците
- изработване на учебни материали и помагала в училищата
- стипендии за учениците от 9 клас
- разходи за публичност
- административни разходи

Документи

За участие в проекта е необходимо да изпратите:

- Заявление за участие в проекта от страна на бизнеса, подкрепено от училището партньор (Писмо за намерение) или от училището, подкрепено от фирмите

Сключват се следните споразумения:

- 1. Споразумение за съвместна дейност** между МОН, Швейцарска Агенция за Развитие и Сътрудничество и училището
- 2. Партньорско споразумение** между училището и всяка фирма
- 3. Заявление за участие в проекта** от обучаемия
- 4. Договор за дуално обучение** между обучаемия и фирмата (по чл. 230 КТ)

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

КОНТАКТИ

Екип за управление на проекта

Петя Евтимова

Ръководител екип

p.evtimova@mon.bg

/02/ 9217 520

Полина Златарска

Експерт Връзки с бизнеса

p.zlatarska@mon.bg

/02/ 9217 791

Николай Георгиев

Експерт ПОО

n.georgiev@mon.bg

/02/ 9217 614